

**Advisering van
Sociale Dienst
Amsterdam
Rayonkantoor
Geuzenveld/Slotermeer**

**Lokatie:
Plein 40-45
Amsterdam**

**Amsterdam, 11 juli
Van Dijk, Van Soomeren en Partners
H. Stienstra
T. Woldendorp**

Inhoudsopgave

	pagina
1 Opdracht	1
2 Algemeen	2
3 Inspectie en opname	3
3.1 Gemeenschappelijk deel	3
3.2 Projectie van de verbouwingsplannen in het casco op de eerste verdieping	4
4 Aandachtspunten en advisering per onderdeel	6
4.1 De entree	6
4.2 De wachtruimte	6
4.3 De voorzieningen	7
4.4 De spreekkamers	7
4.5 De hoofdopzet van de etage	8
5 Conclusie	9

1 Opdracht

De Sociale Dienst Amsterdam heeft Van Dijk Van Soomeren en Partners (DSP) uit Amsterdam verzocht om - vergelijkbaar met eerdere soortgelijke beveiligingsadviezen voor de lokaties Raadhuisstraat en Delflandplein - de verbouwingsplannen voor het kantoor Plein 40-45 op veiligheid te toetsen.

Onveiligheid is in deze een resultante van een aantal factoren: onoverzichtelijkheid, lichtgebrek, ruimtegebrek en minder wenselijk materiaalgebruik zijn aspecten waaruit agressief gedrag en onveiligheidsgevoelens kunnen voortkomen.

Het beveiligen van de werkplek in het kader van de ARBO-wet is voor de Gemeentelijke Sociale Dienst Amsterdam aanleiding te kiezen voor een planmatige aanpak voor zowel het terugdringen van agressie door bezoekers en cliënten als het voorkomen van angstgevoelens onder het personeel.

DSP beperkt zich binnen de opdracht in eerste instantie tot adviezen over die situaties waar cliënten en medewerkers van de Sociale Dienst Amsterdam met elkaar in contact kunnen komen.

In opdracht van het Ministerie van Justitie heeft DSP in samenwerking met Steinmetz Advies en Onderzoek (SAO) en met begeleiding van de Sociale Dienst Amsterdam een integrale aanpak voor het terugdringen van agressie bij publieksgerichte instanties ontwikkeld. In dit kader is ook een aanzet gegeven voor een checklist 'Gebouwde Omgeving'. Dit instrument is in ontwikkeling en voor de vervolmaking van het produkt is nog aanvullend veldwerk en analyse nodig. Omdat de checklist nog in ontwikkeling is rust hier een embargo op. Bij het rayonkantoor Plein 40-45 is de checklist - voor zover invulbaar - gebruikt. Uit het werken met de lijst komen een aantal aspecten naar voren die, hoewel in een laat stadium van het planproces gesignaleerd, in de vorm van een advies aan de Sociale Dienst Amsterdam ter overweging wordt aangeboden.

2 Algemeen

De Sociale Dienst Amsterdam, rayonkantoor Geuzenveld/Slotermeer is momenteel gevestigd in het zogenaamde Tuinstadhuis, dat gelegen is aan het Plein 40-45. De dienst gaat verhuizen naar een bedrijfsverzamelgebouw aan datzelfde plein. Op het plein wordt vijf keer per week 's ochtends een markt gehouden. Ook is hier door de ruime opzet van het (winkel)centrumgebied naast het plein veel parkeerruimte. Het gebouw stamt uit het begin van de jaren zestig. Alle gevelementen zijn gerenoveerd en bevinden zich in goede staat van onderhoud.

Het gebouw strekt zich over drie verdiepingen uit en kent universele kantoorruimten. De Sociale Dienst zal op de eerste verdieping een ruimte betrekken. Het interieur van de geheel leegstaande eerste verdieping is momenteel tot het betonskelet teruggebracht.

Fysiek is het gebouw opgedeeld in twee eenheden en heeft het twee ingangen. De Sociale Dienst Amsterdam zal in de toekomst van de zelfde entree gebruik maken als de stichtingen 'Thuiszorg' en 'Kruiswerk' (op de tweede verdieping) en expertisebureau Binnendijk-Bree (op de derde verdieping). Op dezelfde verdieping maar via een andere entree te bereiken zit Maatwerk, een Stichting die arbeidzoekenden 'werk op maat' helpt vinden. 'Maatwerk' maakt gebruik van de andere geheel inpandig gesitueerde ingang aan de noordzijde van het plein. Onder de te betrekken ruimte zit een filiaal van Albert Heyn. Het filiaal heeft alleen de kantine op dezelfde verdieping als de toekomstige huisvesting van de dienst. Op de begane grond bevinden zich in de directe omgeving nog meer winkels en maatschappelijke instanties. De leverantie aan de winkels vindt aan de achterzijde plaats.

In de kelders van de twee eenheden bevinden zich een sportschool (onder Maatwerk) en de technische installaties (ketelhuis). De laatste bevindt zich onder de gemeenschappelijke entree, waarvan ook de Sociale Dienst gebruik gaat maken.

Met de bouwactiviteit wordt volgens planning nog voor de bouwvak begonnen.

3 Inspectie en opname

Op donderdag 15 juni 1995 hebben Hein Stienstra en Tobias Woldendorp van DSP de omgeving, de gemeenschappelijke entreepartij en het trappenhuis met liftschacht geïnspecteerd. Omdat het gebouw van binnen niet bezocht kon worden, is contact gezocht met de stichting 'Maatwerk', de toekomstige buurman van de dienst. Een medewerker van deze stichting, de heer R. Volger was zo vriendelijk bouwtekeningen ter beschikking te stellen opdat ook een beeld van de logistiek van het totale complex verkregen kon worden. Bovendien bleek het mogelijk vanuit het kantoor van Maatwerk over het op die verdieping aansluitende platte dak naar de toekomstige ruimte van de Sociale Dienst te wandelen, zodat toch nog een goed beeld verkregen kon worden van het casco. Daar het gebouw opgedeeld wordt in werkeenheden, wachtkamer en spreekkamers, spelen bij de beoordeling de besteksgerede bouwtekeningen een grote rol.

Met de architect van het gebouw, Gerrit Kuen (Koetsier & Kuen) heeft Tobias Woldendorp op 31 juni een gesprek gehad. Dit gebeurde op verzoek van Kuen. Doelstelling van het gesprek was om heikele punten met het oog op het voorkomen van agressie op de valreep nog in het ontwerp te verwerken. Vooral de gemeenschappelijke entree, waar cliënten en personeel gebruik van moeten maken, de relatie van de balie tot de wachtruimte, de toiletgroep en de vorm van de spreekkamers kwamen aan de orde. Bij de behandeling op onderdelen verderop in het rapport is er van de resultaten van dit gesprek nota genomen. Op de oorspronkelijke tekening zijn de knelpunten aangegeven. Deze tekening is bij de architect achtergelaten. Die heeft een meer recente tekening meegegeven ter verdere becommentariëring.

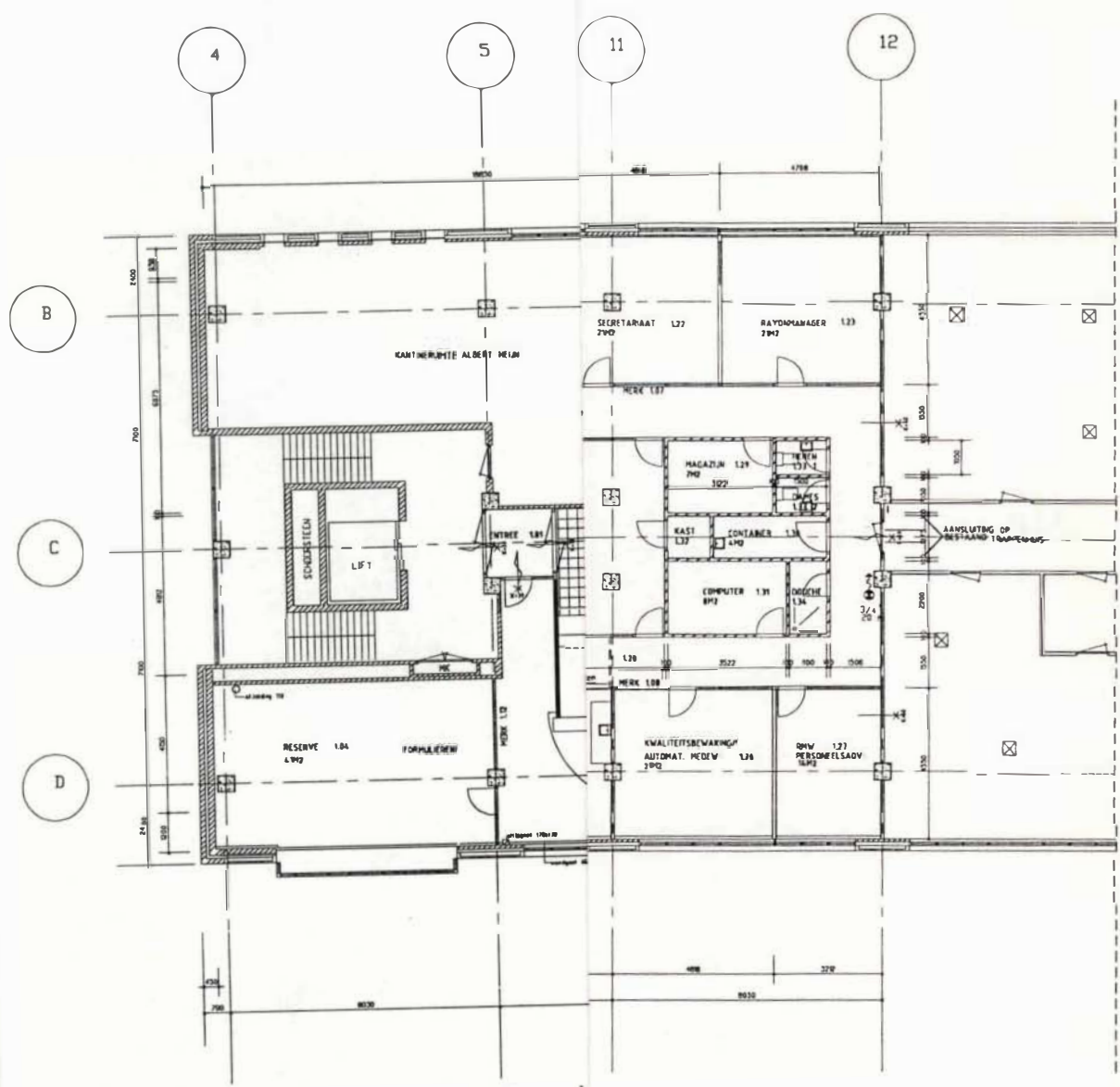
3.1 Gemeenschappelijke deel

- Centrale entree NZ trappenhuis: het trappenhuis met grote lift bevindt zich in een 'vrijstaand' glazen trappenhuis. Het trappenhuis is voorzien van een glazen deur met elektrisch bediende deurdranger. Men dient te bellen, wordt mogelijk gecontroleerd via een in het bellenbord ingebouwde TV-camera, waarna toegang wordt verleend. Iedereen blijkt spontaan binnen gelaten te worden, waarna de deur (ook bij het verlaten door bezoekers) circa 25 seconden open blijft staan. Het trappenhuis ruikt naar olie (vermoedelijk uit de CV-ruimte in de kelder).

De cliënt kan met de trap of met de lift naar de eerste verdieping gaan. Vanwege de gemeenschappelijke entree valt er veelvuldig contact tussen cliënten van de dienst, en bezoekers en personeel van de kantoren op de tweede en derde verdieping te verwachten.

Bij verder inspectie van het trappenhuis kwam het volgende naar voren:

- in de kelder blijkt de ketelruimte (wegens het ontbreken van een slot) vrij toegankelijk. Dit biedt perspectief voor vernieling, brandstichting en diefstal van bijvoorbeeld de opgestelde meetapparatuur en het verblijf van zwervers en junks;
- in een kast van een brandslanghaspel naast de ketelruimte werd een lege portemonnaie, wellicht een spoor van kleine criminaliteit en in ieder geval een teken dat er wel eens ongewenste bezoekers komen;

- bestaat metselwerk
- nieuw metselwerk
- gesloten systeemwand nieuw
- glassysteemwand nieuw
- metal-stud wandstelsysteem nieuw

- Interline MO, glas, monoblock, 1 regel op ca. 1100-vl.p.
- Interline MO, dicht, bilnaad
- MO-G
- 30 min. brandwerend

drachtgever: GEMEENTELIJKE SOCIALE DIENST AMSTERDAM

Koetsier & Kuen Architecten

n Diemenstraat 15B, 1013 CN Amsterdam tel. (020) 6274-125 - fax 62504-02

herinrichting rayonkantoor Plein 40-45
sociale dienst Geuzenveld-Slotermeer Amsterdam

aal: 1:100
ekend: G.Roos
rijgd: 1-6-95

BESTEKTEKENING 1e verdieping

TEKENING 1.

tekeningnr

3.00

- naast de hoofdentree bevindt zich in het trappenhuis (Noordzijde) een glazen deur, waarin de onderste ruit vervangen is door 'Trespa' (vermoedelijk na braak). De sluitplaat van deze deur zit bedenkelijk los;
- in de (ruime) lift bevindt zich op 2 meter hoogte een vandalismegevoelig losliggend roosterplafond van kunststof. Één liftwand is voorzien van bij agressie eenvoudig te vernielen spiegelglas;
- op de derde verdieping (expertisebureau Binnendijk-Bree) is het trappenhuis door middel van plexiglazen platen voldoende afgeschermd opdat kinderen niet naar beneden kunnen vallen.
- Het geheel ziet er verder in het trappenhuis en in de lift wel verzorgd en schoon uit.

Kort samengevat komen de knelpunten voor het gemeenschappelijke trappenhuis (inclusief lift) neer op het volgende: inbraak-/diefstal-/brandgevoeligheid, stank, slechte toegangscontrole (eigenlijk is het gewoon open overdag), het ongecontroleerd kunnen rondzwerven en voor de toekomst mogelijk een 'minder plezierige' menging van bezoekers.

3.2 Projectie van de verbouwingsplannen in het casco op de eerste verdieping (zie ook tekening 1)

- De toekomstige ruimte voor de Gemeentelijke Sociale Dienst Amsterdam omvat gebruik entree trappenhuis NZ en de eerste verdieping tot aan de door 'zusterorganisatie Maatwerk' gehuurde ruimten. Via deze ruimten 'mag ook worden gevluht'. De gehuurde ruimte is thans 'volledig kaal' met alleen een compartimentering rond de toiletten. Vanuit het trappenhuis heeft de ruimte op de eerste verdieping een entree in een glaswand met sluisconstructie (twee keer een dubbele glazen deur).
- De wachtkamer is in pandig gesitueerd en krijgt alleen enig indirect daglicht doordat de receptie in open verbinding staat met ramen aan de pleinzijde. De wachtruimte is door eerder genoemde sluis direct verbonden met het trappenhuis. Hier komen cliënt en personeel elkaar tegen in een uiterst smalle corridor, terwijl de receptie er geen zicht op heeft. De behandel desks hebben door de vormgeving niet op alle hoeken van de ruimte zicht. Evenals dat bij het Delflandplein het geval is, is het een gemiste kans dat er geen gebruik is gemaakt van de kwaliteiten van de lokatie. Niets lijkt vervelender dan te wachten in een bijna van daglicht verstoken ruimte in de wetenschap dat op een paar meter afstand op het winkelplein het volle marktlevens zich afspeelt. Het uitzicht op het kleurrijke winkelplein zou het eventuele wachten kunnen veraangenamen. In de toekomstige situatie moet met veel lapmiddelen geprobeerd worden het wachten prettiger te maken.
- De toiletgroep bestaat uit een invalidentoilet en een dames- en een herentoilet. Het invalidentoilet vormt een zwakke schakel daar het, in tegenstelling tot het dames- en herentoilet, een element is dat door zowel cliënten als personeel gebruikt gaat worden. Het dames- en herentoilet komt in een kleine gemeenschappelijke hal uit, die vanuit de receptie niet te overzien is. Dit kan tot vervelende situaties leiden.
- De wachtruimte heeft direct contact met een achttal spreekkamers, die voorzien zijn van twee deuren: één voor de cliënt en één voor de medewerker. De (vlucht)deuren voor het personeel komen alle uit in de smalle gangen die door de langgerekte vorm van het gebouw (en de filosofie van de architect) soms pas na enkele tientallen meters in directe verbinding staan met werkeenheden. Door deze opzet van de gangen komen de spreekkamers los van de ramen te liggen en

kan direct licht enkel door veel glasgebruik in de kamers binnendringen. Door dat vele glas worden de ruimtes gevrijwaard van het negatieve predikaat 'inpendige ruimte' (bron: Het veiligheidsbesluit fabrieken of werkplaatsen, NIA 1994).

- De helft van de spreekkamers is trapeziumvormig, waardoor de ruimte op een perspectivisch vreemde manier wegloopt. Dit kan een gevoel van onbehagen opwekken bij de cliënt. Door deze vorm komen de kolommen soms op een ruimtelijk knellende plek in de spreekkamer uit.
- Op het op de toekomstige ruimte aansluitende platte dak van Albert Heyn zijn de technische voorzieningen (onder andere de koeling) gesitueerd. Omdat het een eenvoudig te bewandelen dak is met weinig 'sociale ogen' aan de bedieningsstraat is het raadzaam de SBR-reeks¹ 'Beveiliging van gebouwen' deel 4 ('Kantoren') waar informatie over deze aspecten aan de orde komen te raadplegen. Met name de hoofdstukken 7 ('Inbraakbeveiliging'), 9 ('Toegangscontrole') en 10 ('Toegangscontrole in bouwkundig detail') zijn voor een integrale benadering van de beveiligingsproblematiek essentieel.
- Aan de voorzijde loopt een luifel, die circa drie meter onder het raamdorpel-niveau van de eerste verdieping is gelegen. Door dit hoogteverschil vallen niet direct problemen te verwachten.

Het grote knelpunt in de logistiek is de inpendige wachtruimte. Het is de vraag of de Arbo-bepalingen voor de situering van de spreekkamers minder zwaar zouden kunnen wegen dan de uitgangspunten voor een comfortabele wachtkamer.

Buiten het publieksdeel valt de lange smalle corridor, die de verbinding vormt tussen het publieksdeel en het stafdeel, meteen op. De lange (loop)lijnen en de vele hoeken maken het kwetsbaar voor seksuele intimidaties. Met name de beide koffie- en kopieerhoeken zijn onoverzichtelijk.

1 SBR: Stichting Bouwresearch.

4 Aandachtspunten en advisering per onderdeel²

4.1 De entree

Het is essentieel dat voorzien wordt in een gescheiden ingang voor cliënt en personeel. Er zou gekeken moeten worden of naast de bestaande sluis een eigen ingang voor het personeel gemaakt kan worden. Door hier een glazen deur te situeren is er tevens de mogelijkheid zicht te hebben op arriverende en vertrekkende cliënten, omdat het trappenhuis dan visueel bij de receptie getrokken gaat worden. In vergelijking met de eerdere tekeningen is er al een raam tussen receptie en entree bijgekomen waarmee het binnenkomend en vertrekkend personeel gevolgd kan worden. Door een gescheiden deur van slagvast glas toe te voegen komt ook de omgeving van de lift in het gezichtsveld van de receptie. Door introductie van de deur kan er bovendien meer licht vanuit het trappenhuis in de wachtruimte komen. Dit punt is d.d. 30 juni uitgebreid met de architect besproken en wordt door hem in de volgende besprekingen met de opdrachtgever meegenomen (zie tekening 3).

Met de beheerder van het bedrijfsverzamelgebouw zou contact opgenomen moeten worden om de gesignaleerde knelpunten in het trappenhuis kort te sluiten:

- de wens de machinekamer van een deugdelijke afsluiting te voorzien, moet volgens ons zo spoedig mogelijk kenbaar gemaakt worden;
- de roosters in het plafond van de lift zouden gezien hun kwetsbaarheid vastgemaakt moeten worden, tevens moet bekeken worden of de spiegelwand in de lift gehandhaafd kan blijven of dat er op een ander materiaal overgestapt zou moeten worden;
- de elektrisch bediende deurdranger zou afgesteld moeten worden op een minder langzame sluitingsperiode;
- van de buitendeur halverwege de kelder moet de sluitplaat verbeterd worden.

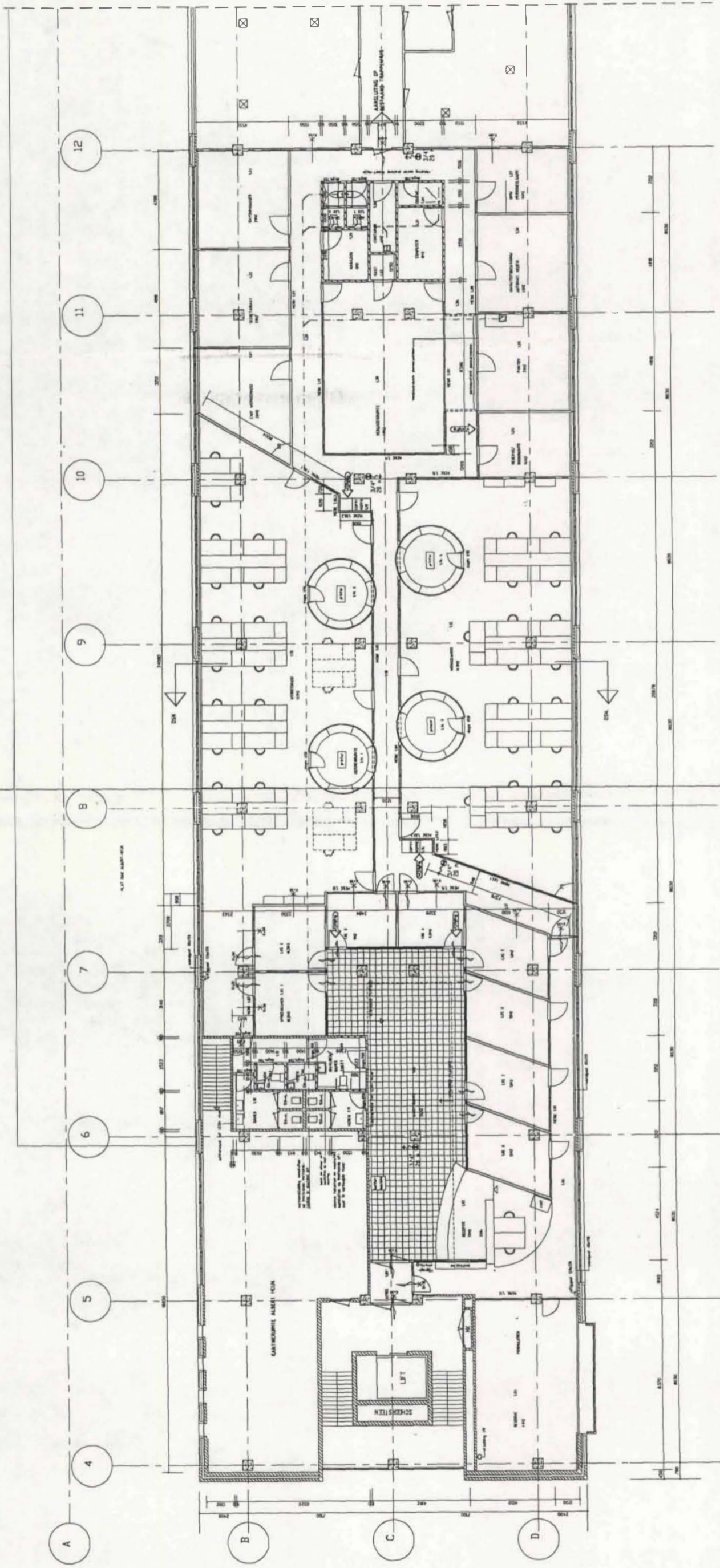
4.2 De wachtruimte

De wachtruimte sec is ruim van opzet zodat bij de plaatsing van de stoelen genoeg privacy tussen de cliënten gewaarborgd kan worden. De enige plek, die onoverzichtelijk lijkt, is die waar de entrees van de spreekkamers 1.05 1, 1.05 2 en 1.05 3 bij elkaar komen. Omdat ook hier een kolom staat, lijkt het allemaal wat krap. De krapte wordt nog eens versterkt door het gegeven dat het verhoogde plafond hier niet doorloopt. De vraag rijst dan ook wat de meerwaarde van deze hoek is, wanneer je het afzet tegen de erg kleine maat van juist deze drie spreekkamers.

De receptie heeft een open balie. Uit deze hoek komt het enige daglicht in de wachtkamer. Om de wachtruimte het weinige daglicht dat er kan komen te gunnen is het van belang dat de werkruimte achter de receptie gevrijwaard blijft van elementen (zoals forse decoratieve kamerplanten) die het licht wegnemen.

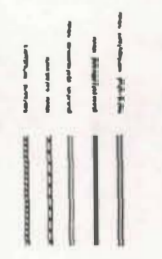
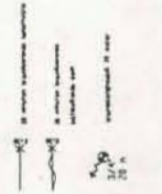
² bij de advisering wordt de bestekstekening van 27.6 aangehouden. Dit is tekening 2.

TEKENING 2

opdrachtgever: MAATSCHAPPIJ DE WET
 architect: G. G. G. V. O. I.
 tekening: 2
 datum: 1958

ALLE MATEN IN HET WERK KONTROLEREN

De balie van de receptie is voorzien van een lichte bolling, zodat het zicht op de wachtkamer vergroot wordt; toch zou deze nog sterker moeten 'bollen' om echt goed overzicht te verkrijgen. Door de balie direct aan te laten sluiten op de plek waar de sluis is gesitueerd, wordt dit benaderd (zie tekening 3). In het kenningsmakingsgesprek met de architecten Koetsier & Kuen hebben we de meest ideale vorm van de balie besproken; een licht voorover hellende vorm. Dit advies is overgenomen, waarmee bereikt wordt dat de balie geen opstapmogelijkheden biedt. Bij de uitwerking van de balie moet naast allerlei functionele en vormgevingseisen rekening gehouden worden met slag-en slijtvast materiaal (niet alleen cliënt-proof, maar ook 'Cemsto-proof'): de fijnmazigheid van de roestvrijstalen plaat geeft snel verstopping met schoonmaakmiddelen, waardoor weer vuil aantrekken. En kleverige balies geven snel irritaties. Ook het kleurgebruik moet goed overwogen worden; blauw en roze zijn bijvoorbeeld rustgevendende kleuren, die bij verdere detaillering van de ruimte een rol kunnen spelen in het helpen voorkomen van agressie.

4.3 De voorzieningen in het publieksdeel

De toiletten zijn gelegen op een goed overzichtelijke plek. Ten aanzien van de eerste tekening die we ter beoordeling kregen, is na de gespreksronde van 30 juni het nodige aan de veiligheid geschied. Zo is het halletje waarop het heren- en damestoilet uitkwam in de nieuwe situatie enkel voor de heren bestemd (en is hiermee het aantal verdubbeld). Het invalidentoilet, waar in de regel beperkt gebruik van gemaakt wordt, is tevens te gebruiken door de vrouwelijke cliënten. Bron van zorg blijft het dubbelgebruik door staf en cliënt van de laatste ruimte. Bij niet goed functioneren van het afsluitingssysteem kan het voor een kwaadwillende cliënt een korte weg naar de stafafdeling zijn. Men moet verder goed kunnen zien dat het toilet in gebruik is door hetzij de vrouwelijke cliënt hetzij de minder valide medewerker. Een lichtje boven beide entrees biedt al uitkomst.

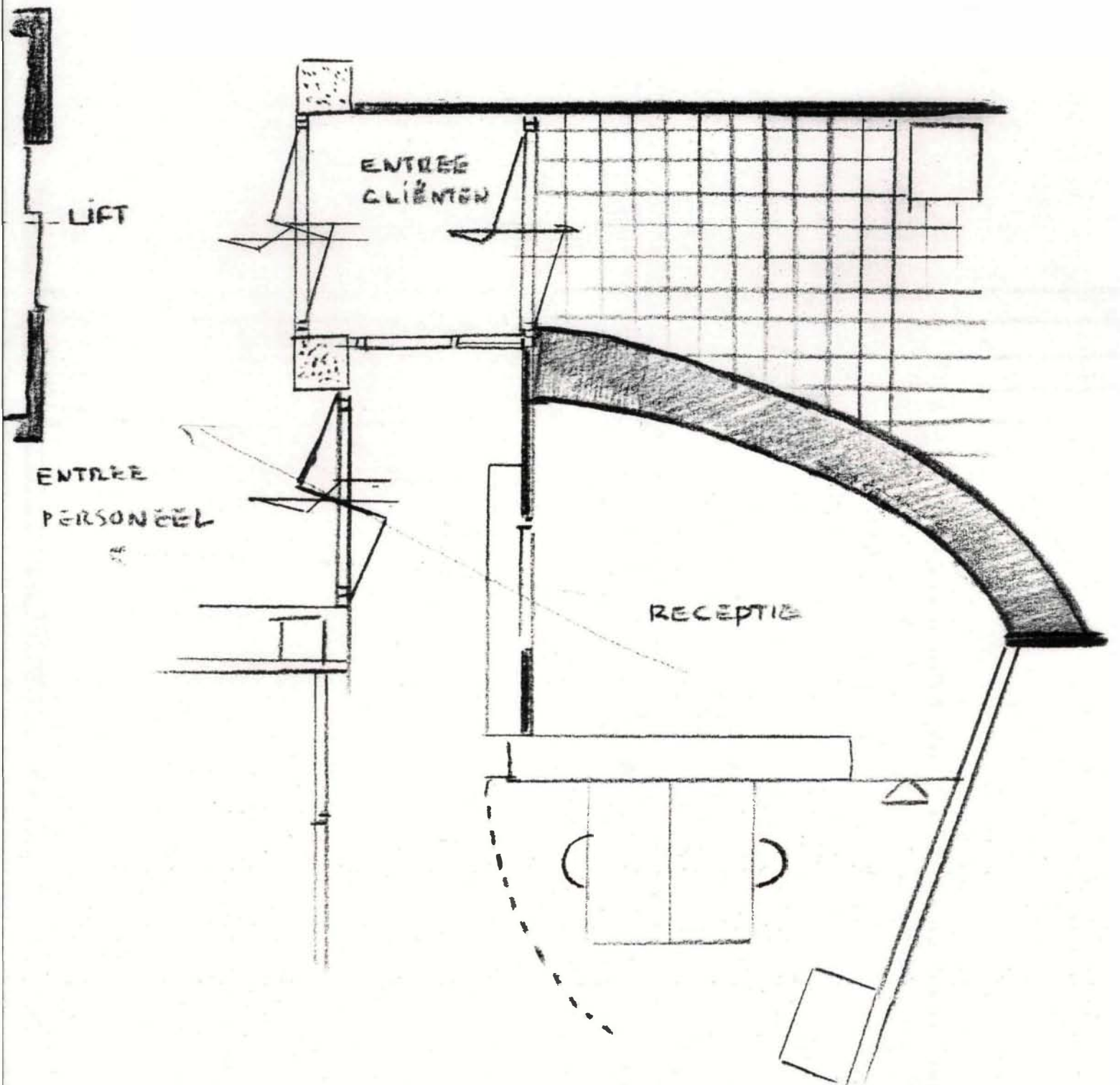
De aanwezigheid van een centraal opgestelde **koffieautomaat**, zoals in de meest recente tekening is voorzien, veraangenaamt het onverhoopt wachten.

Of er een **publiekstelefoon** is valt uit de tekening niet af te lezen. Omdat de Dienst op de eerste verdieping en in een bedrijfsverzamelgebouw is gelegen is het - om zwerven in het gebouw bij behoefte - te voorkomen raadzaam een telefoon te plaatsen in de wachtruimte.

4.4 De spreekkamers

De kamers 1.05 1, 1.05 2, 1.05 3 en 1.05 4 hebben over het algemeen een erg kleine maat. Vooral kamer 1.05 4 is met 8.5 m² erg krap bemeten, als men in aanmerking neemt dat het een inpandig gelegen kamer is met maar heel weinig direct daglicht.

De glas-systeemwand, waar de lichttoetreding door geschiedt geeft zicht op de hoek met koffie- en kopieerapparatuur; dit biedt weinig privacy aan zowel de mensen op de gang als de cliënt in spreekkamer 1.05 4. Ten aanzien van de oude tekening (tekening 1) is de plek van de vluchtdeuren in de kamers 1.05 3 en 1.05 4 verbeterd; bij een onverhoedse vlucht loopt de medewerker niet meer direct tegen het kopieerapparaat. Tevens loopt hij/zij nu in de richting van de belendende werkeenheden en niet - zoals de eerdere tekening (mei 1995) liet zien - er vanaf. Het verdient aanbeveling om te onderzoeken of de onoverzichtelijke hoek in de

TEKENING 3 : ENTREE

wachtruimte niet betrokken kan worden bij de ruimten.

In vergelijking met het Delflandplein zijn er minder inrichtingsproblemen met de taps toelopende spreekkamers 1.05 5 tot en met 1.05 8 te verwachten. Dat heeft te maken met het feit dat in de situatie van Plein 40-45 de deuren in de korte zijde zijn opgenomen en niet in de lange schuine wand. Anders dan bij het Delflandplein deelt de tafel de ruimte in twee gelijkwaardige ruimten.

Door de trapeziumvorm van de kamers zal de perspectivisch vertekening evenwel eerder onrust dan rust teweeg brengen. Vooral in de kamers 1.05 5 en 1.05 8 zal dit zo werken daar de kolommen 'los' in de ruimte staan. Het zou aanbeveling verdienen juist deze twee kamers in een open verbinding met de achterliggende corridor te laten staan: daarmee zou de ruimte met de kolommen optisch vergroot worden (zie tekening 4). De deuren in het cliëntdeel zouden (ook) naar buiten open moeten kunnen gaan; dit om de ruimte niet kleiner te laten lijken en geen extra hindernis op te werpen voor een agressieve klant, die kwaad weg wil lopen.

Bij de materiaalkeuze moet zorgvuldigheid betracht worden: het evenwicht tussen reflectie en absorptie in dergelijke min of meer inpandige ruimten luistert erg nauw. Wanneer bij gebruik van een 'standaard plafondtegels in systeemplafond' de akoestiek niet bevredigend is, kan dit veelal goed worden gecorrigeerd door het naar behoefte 'zo hier en daar' vervangen van de standaardtegels door bijvoorbeeld de Deense 'Ecophon'-produkten.

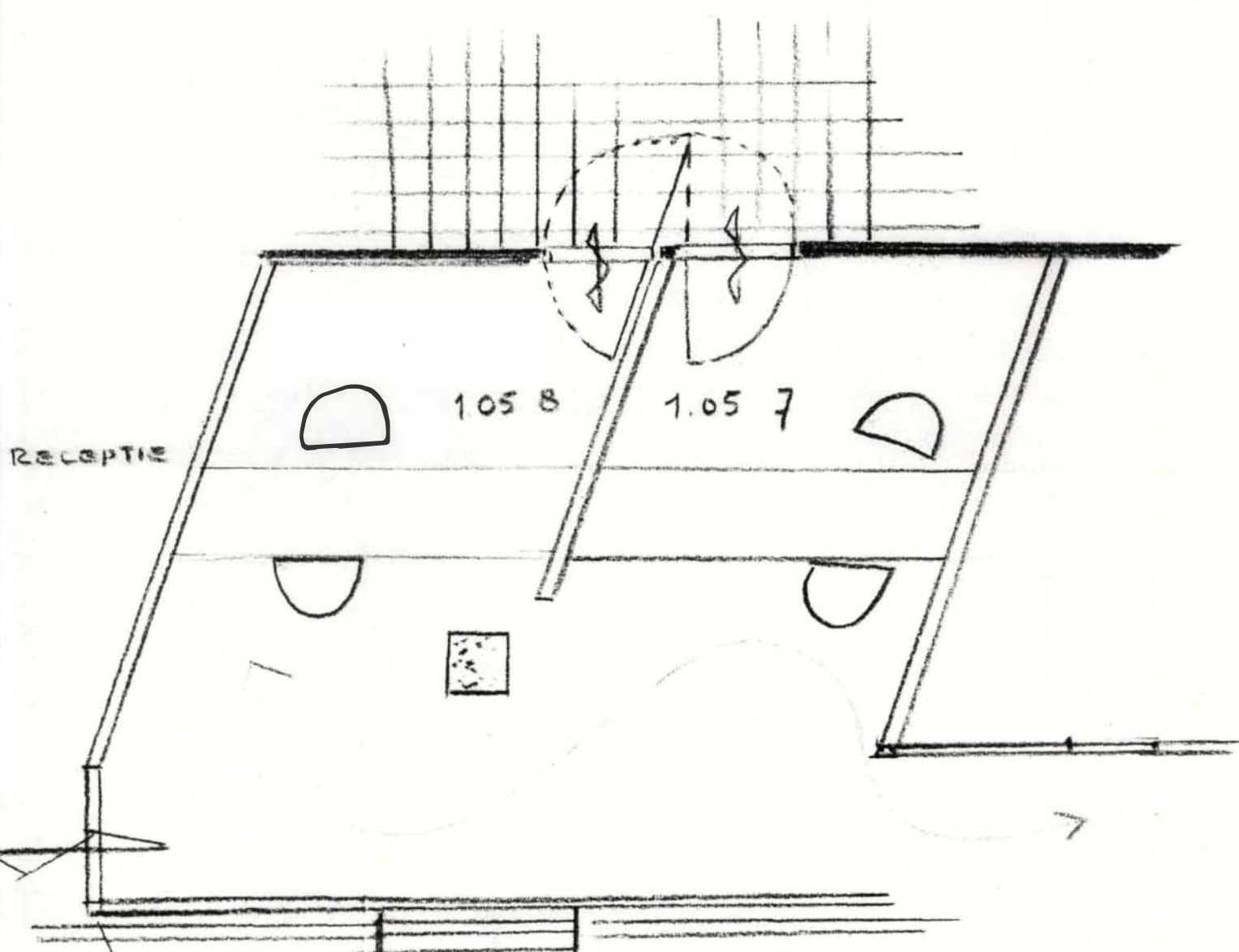
Bij de verlichtingskeuze luistert de zwaarte van de eventueel toe te passen buisconstructie boven de tafel nauw: bij een ogenschijnlijk vriendelijke begroeting/afcheid kan de buis werken als wapen wanneer een werknemer er met enige kracht tegenaan getrokken wordt.

4.5 De hoofdopzet van de etage

Hoewel DSP zich bij de beoordeling van het kantoor beperkt tot de situaties waar cliënten en medewerkers van de Sociale Dienst Amsterdam met elkaar in contact komen of kunnen komen, menen we dat enige aanbevelingen in het kader van integrale veiligheid op zijn plaats zijn. Dit wordt mede ingegeven door het feit dat het kantoor Plein 40-45 voorziet in erg lange en smalle gangen. Hoewel ten aanzien van de situatie van mei '95 verbetering is opgetreden zijn de gangen nog aan de smalle kant. Toen bij 'Maatwerk' geïnspecteerd werd, viel de prettig brede gang op, waaraan de kamers gesitueerd zijn. In de plannen voor de Sociale Dienst Amsterdam is de ruimte tussen de kolommen niet helemaal benut voor loopruimte, omdat de architect de kolommen los in de ruimte heeft willen plaatsen. Deze staan inderdaad min of meer los in de werkeenheden, maar de ruimte tussen corridor en kolom is minimaal. Sterker, in samenhang met de ronde dossierruimten ontstaan met name in de werkeenheden 1.13 loze, moeilijk te overziene hoeken. De dossierruimten zijn door hun vorm en de toevoeging van telkens een centraal opgestelde printer gevoelig voor ongewenste intimiteiten. Door de 'uitbuiking' tenslotte van de dossierruimten wordt de smalle gang extra versmald.

Ons advies is te overwegen de lange smalle corridor meer ruimte te geven.

Daardoor zullen de kopieer- en koffieapparaten die in de knikpunten van de gangen gesitueerd zijn meer ruimte krijgen. Hetgeen de overzichtelijkheid ten goede komt.

RECEPTIE

1.05 8

1.05 7

EXTRA
DEUR

TEKENING 4

5 Conclusie

De opname van gebouw en omgeving en de ontvangst van de bestekstekeningen (mei 1995) heeft geleid tot een aantal tussentijdse contacten met de architect. Dit contact heeft bijgedragen aan een aantal verbeteringen ten aanzien van de veiligheid van medewerkers. Dit interactief werkmodel begint zijn vruchten af te werpen, hoewel geconstateerd moet worden dat het tijdstip van inschakeling naar voren gehaald zou moeten worden. Door het late moment van advisering kon niet voorkomen worden dat de wachtruimte vrijwel geheel inpandig opgenomen werd, terwijl juist deze lokatie uitkijkt op een aantrekkelijk, dagelijks terugkerend marktgebeuren; een uitzicht dat het onverhoopt wachten kan veraangenamen. Zaken die door de interactie tussen veiligheidsadviseurs en architecten in de loop van het proces zijn bestudeerd en mogelijk gewijzigd kunnen worden dan wel reeds gewijzigd zijn, betreffen onder andere de opname van een aparte ingang voor personeel in relatie tot een overzichtelijke relatie van de receptie met het trappenhuis, de combinatie damestoilet en invalidentoilet, de situatie van de vluchtdeuren van de spreekkamers 1.05 3 en 1.05 4 in relatie tot de kopieer- en koffiehoeke.

De vorm van de spreekkamers aan de pleinzijde is erg dwingend en het zou door de hiermee gepaard gaande onhandige situering van de kolommen het overwegen waard zijn te denken aan een open verbinding met de corridor. De vergroting van de spreekkamers grenzend aan de inspringing van de wachtruimte (1.05 1, 2, 3) zou ten koste van deze onoverzichtelijke nis kunnen geschieden. Voorts dient er speciale aandacht te zijn voor de materiaalkeuze (spreekkamers) en de definitieve vormgeving van de balie.

Daar dit kantoor in een bedrijfsverzamelgebouw is opgenomen is het belangrijk dat met de beheerder contact opgenomen wordt teneinde een aantal knelpunten in het trappenhuis deugdelijk op te lossen. De afsluitbaarheid van de kelder met technische installaties, de kwetsbare inrichting van de lift en de trage elektrische deurdranger zouden in dit overleg op de agenda moeten staan.